

W subiektywnej ocenie zakładów ubezpieczeń, rażącym niedbalstwem może być naruszenie przepisów prawa drogowego, niewłaściwe zabezpieczenie towaru, zaparkowanie w miejscu niezapewniającym bezpieczeństwa i wiele innych. Dlatego waga rażącego niedbalstwa w polisie OCP jest tak duża

Fot. Mercedes-Benz

POLISA OCP. CO TRZEBA WIEDZIEĆ PRZED JEJ ZAKUPEM

Transport i zarabianie pieniędzy powinny iść w parze. Ale jak pokazuje życie, w parze z transportem często idą również szkody. O ile każdy przewoźnik zdaje sobie z tego sprawę, to nie zawsze dobrze wychodzi mu zabezpieczanie się przed ich skutkami. Jedną z form zabezpieczenia jest wykupienie polisy OCP. Przewoźnik zawiera umowę ubezpieczenia, płaci składkę, a w przypadku szkody zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie. Układ wydaje się prosty, a przewoźnik bezpieczny. Czy tak jest naprawdę?

Preniesienie na zakład ubezpieczeń obowiązku zapłacenia odszkodowania nie jest aż tak proste jak kupowanie polisy. Aby zrobić to skutecznie, należy nabyć taką polisę, która będzie pokrywała szkody, na które przewoźnik faktycznie jest narażony. Do tego potrzebna jest wiedza, której – patrząc po jakości polisy OCP i ilości odmów odszkodowań – przewoźnikom niestety brakuje. Dlatego kupowanym przez nich polisom OCP również wiele brakuje, czego efektem są liczne odmowy odszkodowań.

Kiepska polisa OCP – winny przewoźnik, czy pośrednik ubezpieczeniowy

Niewiedza przewoźników nie jest jednak jedyną przyczyną takiego stanu rzeczy. W obszarze TSL krążą tysiące polis OCP, a przy ich zawieraniu bierze udział dość liczna rzesza ludzi – przewoźni-

ków, pośredników ubezpieczeniowych i pracowników zakładów ubezpieczeń. Jakość polis będących w posiadaniu przewoźników jest więc nie tylko mier-

Preniesienie na zakład ubezpieczeń obowiązku zapłacenia odszkodowania nie jest aż tak proste jak kupowanie polisy. Aby zrobić to skutecznie, należy nabyć taką polisę, która będzie pokrywała szkody, na które przewoźnik faktycznie jest narażony.

niem poziomu ochrony, ale również miernikiem poziomu wiedzy wszystkich, którzy biorą udział w procesie ubezpieczania – z przewoźnikami włącznie. Część z polis OCP znajdujących się w rękach przewoźników to jednak najzwyklejsze „gnioty ubezpieczeniowe”. Wniosek jest więc taki, że stan wiedzy wielu pseudo-fachowców ubezpieczeniowych nie pozwala na „skrojenie” polis na miarę potrzeb przewoźnika. Gdy taki przewoźnik

bezwiednie kupuje „gniota OCP” i dostaje później laurkę w postaci odmowy wypłaty odszkodowania, pretensje może mieć jedynie do siebie. Skoro sam kupił

kiepską polisę, sam musi poradzić sobie z odszkodowaniem.

Polisa OCP – czego zwykle nie ma, a co być powinno

Można wyodrębnić dwa rodzaje ubezpieczeń OCP – takie, które zostały zawarte na podstawie ogólnych warunków stosowanych przez zakłady ubezpieczeń oraz

takie, które zostały zawarte na podstawie indywidualnie wynegocjowanych.

Oba rodzaje polis OCP posiadają i zalety i wady. Zaletą pierwszej grupy ubezpieczeń OCP jest zwykle niska cena i to, że można je kupić u każdego agenta. Polisy z tej grupy mają jednak wiele wad, które znacznie ograniczają ochronę ubezpieczeniową. Zaliczyć można do nich np.: rygorystyczne warunki dotyczące postojów, a co za tym idzie problemy z uzyskaniem odszkodowania za kradzież towaru na postoju, wyłączenie ochrony za rażące niedbalstwo i wydanie przesyłki osobie nieuprawnionej, a także wyłączenie ochrony w przypadku niewpisania przewoźnika (ubezpieczonego) w list przewozowy, co przy korzystaniu z podwykonawców jest normą, gdyż w list przewozowy wpisywany jest najczęściej podwykonawca.

Wadą drugiej grupy ubezpieczeń OCP jest wyższa cena i to, że są trudniejsze do uzyskania – są praktycznie w gestii wyspecjalizowanych agentów i brokerów. Zaletą takich polis jest szeroki zakres ochrony, który pokrywa większość szkód. Uwzględniają one m.in. korzystne warunki dotyczące postojów, co zmniejsza ryzyko odmówienia przez ubezpieczyciela odszkodowania, ochronę za szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa (i często winy umyślnej) i wydanie przesyłki osobie nieuprawnionej oraz brak obowiązku wpisania przewoźnika (ubezpieczającego) w list przewozowy w przypadku zlecenia przewozu podwykonawcy, co przy rozszerzającym się pośrednictwie transportowym ma niezwykle duże znaczenie.

Przewoźnicy mają zatem wybór – albo znaleźć dobrego pośrednika, który oferuje dobrą, choć droższą polisę, albo kupić taniego „gniota OCP” u agenta za miedzą. Po analizie setek ofert i polis OCP z przykrością muszę stwierdzić, że wiele z nich to atrapy polis, które z ubezpieczeniem mają niewiele wspólnego.

Nic więc dziwnego, że potrafią niewiele kosztować, skoro cała odpowiedzialność spoczywa na barkach przewoźników.

Czego nie znajdziecie w kiepskich polisach OCP?

1. RAŻĄCE NIEDBALSTWO – JEGO BRAK, TO GŁÓWNA WADA POLIS OCP

Większość polis OCP nie zawiera rozszerzenia ochrony o szkody powstałe

pod kątem winy. Może to być zarówno wina umyślna jak i nieumyślna. Zakłady ubezpieczeń bardzo rzadko przypisują przewoźnikom winę umyślną, za to zachowaniom doprowadzającym do szkód chętnie przypisują rażące niedbalstwo. W subiektywnej ocenie zakładów ubezpieczeń, rażącym niedbalstwem może być np. naruszenie przepisów prawa drogowego, niewłaściwe zabezpieczenie towaru, zaparkowanie w miejscu niezapewniającym bezpieczeństwa, błędne

W Polsce i wielu innych krajach rażące niedbalstwo sądy widzą nawet w błahych zachowaniach kierujących pojazdami

Fot. Voivo

wskutek rażącego niedbalstwa. W tych polisach, w których ryzyko to jest włączone do ubezpieczenia, limit odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń wynosi zazwyczaj 20 tys. PLN, 25 tys. PLN lub 50 tys. PLN. Bardzo rzadko zdarzają się polisy z limitem wyższym, np. 50 tys. EUR.

Na gruncie prawa karnego i cywilnego, każde zachowanie sprawcy doprowadzające do szkody jest oceniane

ustawienie temperatury przewozu, zlecenie przewozu podwykonawcy oszustowi i wiele, wiele innych. Dlatego waga rażącego niedbalstwa w polisie OCP jest tak duża. Duże są również braki w tym zakresie w rynkowych ubezpieczeniach.

W tym aspekcie, zarówno przepisy prawa przewozowego, jak też orzecznictwo wielu krajów UE również nie sprzyjają przewoźnikom, co ma bezpośrednie przełożenie na wydawane wyroki. Są

Jakość polis będących w posiadaniu przewoźników jest nie tylko miernikiem poziomu ochrony, ale również miernikiem poziomu wiedzy wszystkich, którzy biorą udział procesie ubezpieczenia – z przewoźnikami włącznie.

Zakłady ubezpieczeń często odmawiają wypłat odszkodowań za szkody kradzieżowe powstałe na postojach. W większości przypadków mają do tego podstawy, gdyż warunki postojów określone w polisach nie obejmują wszystkich miejsc, w których postój ma transportowe uzasadnienie

Fot. Pixabay

belgijski za równoważne rażącemu niedbalstwu uznał niezachowanie ostrożności przejawiające się jazdą ze zbyt dużą prędkością „po drodze uznanej za trudną” oraz wykonywanie przewozu pojazdem przeciążonym. Zachowanie kierującego, który przy wychodzeniu z zakrętu stracił panowanie nad pojazdem, pomimo że pojazd w miejscu zdarzenia poruszał się z prędkością o 20 km/godz. mniejszą niż dopuszczalna, niemiecki sąd uznał za winę kwalifikowaną w myśl art. 29 CMR, czyli nadał winie kierowcy cechy rażącego niedbalstwa. Według sądów francuskich, większość zachowań

Fot. Volvo

Klauzule, które pojawiają się w polisach OCP, zazwyczaj obejmują jedynie szkody polegające na wydaniu towaru fałszywemu przewoźnikowi. Takie polisy nie obejmują jednak szkód polegających na wydaniu towaru legalnemu przewoźnikowi, który np. został przejęty przez oszustów

kierowców, którym towarzyszy świadomość prawdopodobieństwa wystąpienia szkody połączona z lekkomyślną akceptacją tego prawdopodobieństwa, nosi znamiona rażącego niedbalstwa, które w kontekście art. 29 konwencji CMR jest równane z winą umyślną. Dotyczy to w szczególności szkód w towarach powstałych w czasie zdarzeń drogowych lub postojów na parkingach. Podobnie jest w Polsce, gdzie rażące niedbalstwo sądy widzą nawet w błahych zachowaniach kierujących pojazdami.

WAŻNE:

Jeżeli polisa OCP nie obejmuje ochroną szkód powstałych wskutek rażącego niedbalstwa, zakład ubezpieczeń może przypisać przewoźnikowi rażące niedbalstwo i odmówić wypłaty odszkodowania. Rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej o szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa z niskim limitem również nie zagwarantuje pełnego odszkodowania w przypadku szkody o dużej wartości.

2. WYDANIE PRZESYŁKI OSOBIE NIEUPRAWNIONEJ – CZĘSTE ODMOWY ODSZKODOWAŃ

Większość polis OCP nie zawiera rozszerzenia ochrony o szkody powstałe wskutek wydania towaru osobie nieuprawnionej. W tych, w których ryzyko to jest włączone do ubezpieczenia, limit odpowiedzialności wynosi zaledwie 20 tys. PLN, 25 tys. PLN lub 50 tys. PLN. Bardzo rzadko zdarzają się polisy z limitem wyższym, np. 50 tys. EUR. Klauzule, które pojawiają się w polisach OCP, zazwyczaj obejmują jedynie szkody polegające na wydaniu towaru fałszywemu przewoźnikowi. Takie polisy nie obejmują jednak szkód polegających na wydaniu

towaru legalnemu przewoźnikowi, który np. został przejęty przez oszustów lub założył działalność w celu zaboru towarów zleconych mu do przewozu.

Kiedy dochodzi do wydania towaru osobie nieuprawnionej? Do wydania towaru takiej osobie dochodzi wówczas, gdy towar zostaje wydany osobie innej, niż określona w umowie przewozu lub liście przewozowym. Osobą nieuprawnioną może być zarówno oszust-odbiorca, jak również oszust-przewoźnik. Konsekwencją wydania towaru takim osobom jest zazwyczaj całkowita i bezpowrotna utrata towaru. Często wiąże się to rów-

nie była osobą uprawnioną. Może nią być również osoba, która fałszywie podała się za istniejącego przewoźnika (podszyła się pod niego) i w sposób nieuprawniony posługiwała się jego dokumentami lub osoba, która fałszywie podała się za nieistniejącego przewoźnika i posługiwała się sfałszowanymi dokumentami.

WAŻNE:

Jeżeli polisa OCP nie obejmuje szkód powstałych wskutek wydania towaru osobie nieuprawnionej, a doszło do wydania towaru takiej osobie, analogicznie jak przy rażącym niedbalstwie, zakład ubezpieczeń odmówi wypłaty odszkodowania. Rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej z niskim limitem nie zagwarantuje pełnego odszkodowania w przypadku całkowitej utraty towaru.

3. POSTOJE W CZASIE WYKONYWANIA PRZEWOZÓW – OGRANICZAJĄ PRZEWÓZ I UZYSKANIE ODSZKODOWANIA

Zakłady ubezpieczeń często odmawiają wypłat odszkodowań za szkody kradzieżowe powstałe na postojach. W większości przypadków mają do tego podstawy, gdyż warunki postojów określone w polisach nie obejmują wszystkich miejsc, w których postój ma transportowe uzasadnienie.

CDS KANCELARIA BROKERSKA

Jerzy Różyk, szef zespołu, broker

Od ponad 35 lat związany z branżą ubezpieczeniową, w tym od 20 lat obsługuje podmioty sektora TSL w zakresie obsługi ubezpieczeń transportowych, szkód i roszczeń oraz diagnostyki ryzyka w transporcie. Jego główną specjalnością jest prawo przewozowe, zarówno międzynarodowe jak też obowiązujące w krajach Unii Europejskiej oraz ryzyka związane z oszustwami i kradzieżami w transporcie.

Założyciel i właściciel kancelarii doradczej CDS, która wspiera sektor transportowy w zakresie: tworzenia programów ubezpieczeń dla przewoźników i spedytorów, prowadzenia audytów i analiz związanych z prawną odpowiedzialnością podmiotów transportowych, organizowania obsługi reklamacji i roszczeń związanych ze szkodami transportowymi oraz wsparcie w postępowaniach związanych z likwidacją szkód prowadzoną przez zakłady ubezpieczeń.

Wykładowca na studiach podyplomowych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego oraz prelegent na licznych konferencjach, seminariach i szkoleniach transportowych. Autor ponad 100 analiz i publikacji z zakresu prawa przewozowego, oceny ryzyka w transporcie i ubezpieczeń transportowych. Twórca autorskiego opracowania pt. „Analiza skuteczności metod weryfikacji podwykonawców”, które ukazało się w 2020 r.

niez z odmową odszkodowania, jeżeli w umowie ubezpieczenia nie przewidziano takiej opcji.

Kto może być osobą nieuprawnioną? Może nią być każda osoba inna, niż ta określona w umowie przewozu lub liście przewozowym jako odbiorca towaru. Może nią być zatem osoba, która fałszywie podała się za odbiorcę towaru lub która odebrała towar w dobrej wierze, choć

Do poważnych wad rynkowych polis OCP można zaliczyć:

- | ograniczenie możliwości parkowania wyłącznie do parkingów strzeżonych,
- | ograniczenie możliwości parkowania wyłącznie do parkingów wytypowanych przez zakład ubezpieczeń, jak np. przy całonocnych stacjach paliw, hotelach lub motelach,

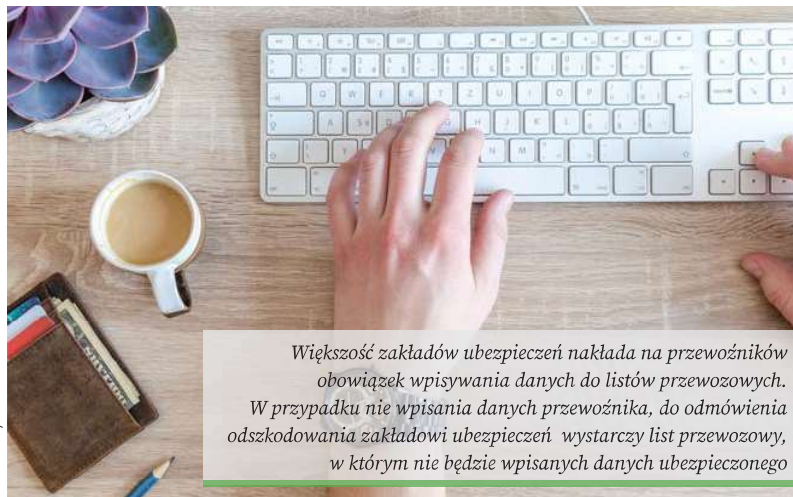
- | ograniczenie możliwości parkowania do parkingów typu MOP (znajdują się wyłącznie przy autostradach i drogach ekspresowych),
- | brak możliwości odbycia postoju na parkingach przeznaczonych do parkowania pojazdów ciężarowych położonych przy drogach krajowych i lokalnych oraz innych niemających statusu MOP,
- | ograniczenie możliwości parkowania w miejscach dostaw wyłącznie do ogrodzonego, oświetlonego w porze nocnej i całodobowo dozorowanego terenu odbiorcy,
- | ograniczenie możliwości parkowania w innych miejscach, jeżeli postój jest wymuszony przepisami o czasie pracy kierowcy.

WAŻNE:

Za kradzież towaru w miejscu innym niż określone w polisie OCP zakłady ubezpieczeń zazwyczaj odmawiają wypłaty odszkodowań. Warunki odbywania postojów określone w polisach OCP powinny umożliwiać swobodny wybór miejsca postoju i ułatwiać przewóz oraz – co jest ważne – ograniczać zakładom ubezpieczeń możliwość odmawiania odszkodowań w przypadku kradzieży towaru.

4. EMIGRANCY W POJEŹDZIE – DUŻE SZKODY I CZĘSTE ODMOWY ODSZKODOWAŃ

Część polis OCP nie obejmuje ochroną szkód powstałych wskutek przebywania w pojeździe nieuprawnionych osób trzecich. W takich przypadkach zakłady ubezpieczeń odmawiają odszkodowań. Jeżeli ubezpieczyciel akceptuje takie rozszerzenie, jest ono zazwyczaj ograniczone niskim limitem – często do 50 tys.

Większość zakładów ubezpieczeń nakłada na przewoźników obowiązek wpisywania danych do listów przewozowych. W przypadku nie wpisania danych przewoźnika, do odmówienia odszkodowania zakładowi ubezpieczeń wystarczy list przewozowy, w którym nie będzie wpisanych danych ubezpieczonego

Fot. Pixabay

CDS Kancelaria Brokerska
02-785 Warszawa, ul. Wiolinowa 10 lok. 53

O ubezpieczeniach transportowych wiemy wszystko.

Ubezpieczenia transportowe:

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przewoźnika (OCP)
- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przewoźnika umownego (OCPu)
- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej spedytora (OCS)
- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej zawodowej (OCZ)

Szczegóły na: www.cds-odszkodowania.info

Kontakt: Tel.: 609 204-707, 607 074-607, 607 487-600
E-mail: biuro@cds-odszkodowania.pl

PLN. Niski limit nie zapewnia pełnego pokrycia szkód w artykułach żywnościowych lub wyrobach farmaceutycznych, które zazwyczaj ulegają całkowitemu zniszczeniu, a ich wartość sięga od kilkudziesięciu do kilkuset tysięcy euro.

WAŻNE:

Jeżeli transport jest wykonywany przez rejony o dużym nasileniu ruchu emigracyjnego, a przewożone są towary żywnościowe lub wyroby farmaceutyczne, rozszerzenie zakresu ubezpieczenia OCP o szkody spowodowane przez emigrantów jest wręcz niezbędne. Brak ochrony za szkody powstałe przez emigrantów należy uznać za dużą wadę polisy OCP.

5. LIST PRZEWOZOWY – UZALEŻNIENIE OCHRONY OD WPISANIA DANYCH UBEZPIECZONEGO

W wielu listach przewozowych nie ma wpisanych danych przewoźnika (jego nazwy i adresu). Kierowcy wpisują bowiem do listów jedynie numery rejestracyjne pojazdów, a przyjęcie towaru potwierdzają nieczytelnym podpisem. Podobnie, gdy przewóz jest zlecony podwykonawcy – w liście przewozowym za-

zwyczaj znajdują się dane podwykonawcy, a nie dane przewoźnika, który zleca mu przewóz.

Większość zakładów ubezpieczeń nakłada na przewoźników obowiązek wpisywania danych (nazwa i adres) do listów przewozowych. W przypadku nie wpisania danych przewoźnika do listu przewozowego, do odmówienia odszkodowania zakładowi ubezpieczeń wystarczy jedynie list przewozowy, w którym nie będzie wpisanych danych ubezpieczonego.

WAŻNE:

Taki obowiązek stanowi dużą wadę polisy OCP i zwiększa ryzyko odmawiania odszkodowań przez zakłady ubezpieczeń.

Podsumowanie

Jeżeli po lekturze artykułu będziecie mieli wątpliwości co do jakości swoich polis OCP i zechcecie ocenić jego faktyczną przydatność, możecie skorzystać z przygotowanej przez nas ankiety, którą można pobrać z naszej strony internetowej: <http://www.cds-odszkodowania.info/czy-twoja-polisa-ocp-jest-dobra/>.

Możecie również poprosić nas o pomoc w ocenie posiadanego ubezpieczenia OCP lub o naszą ofertę, która spełni Wasze oczekiwania, dzwoniąc pod jeden z numerów: 609 204-707, 607 487-600, 607 074-607 lub wysyłając zapytanie na adres: biuro@cds-odszkodowania.pl.

Na podstawie uzyskanych od nas informacji ocenicie sami jakość posiadanego ubezpieczenia OCP oraz podejmiecie środki, które uznacie za właściwe w kierunku poprawienia swojej polisy OCP. |

Jerzy Różyk
ekspert ds. prawa przewozowego,
szkód w transporcie
i ubezpieczeń transportowych
CDS Kancelaria Brokerska
www.cds-odszkodowania.info
www.oc-przewoznika.info